

Keeleteaduse alused

e-kursus Moodle e-õppe keskkonnas

TARTU ÜLIKOOL
teaduskool

See kursus on Sulle, kui

- õpid gümnaasiumiastmes
- tunned huvi keelte ja nendes esinevate seaduspärasuste vastu
- soovid ette valmistuda lingvistikaolümpiaadiks
- tahad arendada loogilist mõtlemist, analüüsioskust ja keelevaistu

Õpiväljundid

Kursuse läbinud õpilane:

- on omandanud keeleteaduse põhimõisted
- tunneb põhilisi keeleteaduse harusid (foneetika, fonoloogia, morfoloogia, süntaks, semantika)
- tunneb erinevaid arvu- ja kirjasüsteeme
- tunneb põhilisi võrdleva-ajaloolise keeleteaduse meetodeid
- teab, millega tegeleb arvutilingvistika ja oskab kasutada arvutit lihtsamate keeleteaduslike ülesannete lahendamiseks
- oskab algtasemel analüüsida võõraid keeli
- teab, kust otsida informatsiooni maailma erinevate keelte kohta
- oskab omandatud teadmisi kasutada erinevate keelte õppimisel, sh emakeele õppimisel ja analüüsimisel

Ainekood	P2TP.TK.030
Kursuse maht	3 EAP, 80 akadeemilist tundi
Sihtrühm	gümnaasiumiõpilased alates 10. klassist
Vastutav õppejõud	Aliis Aalman, MA (Eesti ja soome-ugri keeleteadus), aliis15_a@hotmail.com
Osavõtutasu õpilastele	30 eur
Tulumaksutagastus füüsilisest isikust maksjale	Ei
Õpetamise aeg	2023/2024. õ.-a., alates 9. oktoobrist 2023
Õppetöö vorm	Õppetöö toimub Moodle e-õppe keskkonnas; kursusel osalemiseks on vajalik arvuti ja interneti kasutamise oskus ning võimalus, e-maili aadressi olemasolu.
Hindamise vorm ja lõpetamise tingimused	Eristav (A, B, C, D, E, mitteilmunud); koondhinne kujuneb kirjalike kontrolltööde eest saadud punktide summast, kusjuures võlgu võib olla maksimaalselt ühe kontrolltöö; tunnistuse saamiseks peab õpilane saama vähemalt 50% koondpunktide maksimumist.
Sisu lühikirjeldus	Kursus on mõeldud keelehuvilistele gümnaasiumiõpilastele ja on heaks abiks ettevalmistumisel nii üle-eestilisteks kui ka rahvusvahelisteks lingvistikaolümpiaadideks. Käsitletakse kooliõpilasele mõistetaval viisil sagedasemaid keeltes esinevaid kategooriad, keelte muutumise seaduspärasusi ja erinevaid kirjasüsteeme. Kursusel tutvutakse nii keeleteaduse eri harude teoreetiliste lähtekohtadega kui ka praktiliste lähenemistega keelte uurimisel. Kursuslased peavad iseseisvalt läbi töötama kursuse teemad, sooritama testid ja kontrolltööd ettenähtud tähtaegadeks.

	<p><i>Kursuse teemad on seotud emakeelega, matemaatikaga, võõrkeeltega. Lingvistika tundmine tuleb kasuks eesti keele õppimisel, paneb oma emakeelt nägema laiemast perspektiivist ning arendab ka loogikat.</i></p> <p><i>Vajalikud eelteadmised:</i></p> <p><i>Kursuse läbimise eelduseks on emakeele tunnis käsitletud põhimõistete tundmine põhikooli tasemel. Eelkõige on olulised grammatikat puudutavad põhimõisted.</i></p>
Teemad	Hinnatavad tööd
Kursusel on viis teemat. Iga teema kohta tuleb sooritada test ja kirjalik kontrolltöö	
1. Keele märgiline olemus, foneetika ja fonoloogia.	Kontrolltöö
2. Grammatilised kategooriad.	Kontrolltöö Näide 1.
3. Võrdlev-ajalooline keeleteadus	Kontrolltöö Näide 2.
4. Arvu- ja kirjasüsteemid.	Kontrolltöö Näide 3.
5. Arvulingvistika.	Kontrolltöö

Ülesannete näited:

http://www.teaduskool.ut.ee/sites/default/files/teaduskool/oppetoo/keeleteaduse_alused_ylesannete_naited.pdf

Õpilaste hinnang antud kursusele:

- Küsimused kontrolltöodes olid väga põnevad nuputada. Õppematerjalid olid selged ja mõistetavad.
- Meeldis see, et antud materjalis otseselt vastuseid ei olnud ja et pidin ise vaeva nägema ja internetis surfates infot otsima.
- Kursusest oli väga palju kasu lingvistikaolümpiaadi ülesannete lahendamisel.
- Alguses suhtusin lingvistikasse üpris külmalt aga tänu ülesannetele mu huvi kasvas ning tänu kursusele ma oskasin koolis antud teema läbida väga kergesti ja sain maakondlikus lingvistikaolümpiaadis esikoha.
- Kursus pani mind mõtlema keele aspektidele, millele tavaliselt ei mõtle.
- Kursus oli väga informatiivne ning andis palju infot, mida kasutasin ka edaspidiselt. Tänu kursusele saavutasin ka parema tulemuse lingvistikaolümpiaadil ning samuti andis kursus rohkem arusaamist keelest iseenesest ning kuidas see toimib.
- Kursus oli kindlasti väga huvitav, hariv ning kinnitas veelgi, et soovin ka edaspidi keeleteadusega tegeleda. Kindlasti soovitaksin seda ka teistele!